

**ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ
ДОСЛІДЖЕННЯ КОНТЕКСТНИХ
СИНОНІМІВ У СУЧАСНІЙ ЖІНОЧІЙ
ПРОЗІ**

У статті досліджено прагматичний потенціал контекстних синонімів у сучасній жіночій прозі, визначено комунікативно-прагматичні смисли в їхній структурі, описано функційні особливості ситуативно близьких за значенням слів у художньо-літературному дискурсі.

Ключові слова: контекстний синонім, прагматика, прагматичний компонент, художньо-літературний дискурс, екстралінгвістичний контекст.

В статье исследуется прагматический потенциал контекстных синонимов в современной женской прозе, определяются коммуникативно-прагматические смыслы в их структуре, описываются функциональные особенности ситуативно близких по значению слов в художественно-литературном дискурсе.

Ключевые слова: контекстный синоним, прагматика, прагматический компонент, художественно-литературный дискурс, экстралингвистический контекст.

In the article the pragmatic potential of the contextual synonyms in the modern feminism prose is investigated, the communicative and the pragmatic senses of their structure are determined, the functional features of the contextual synonyms in the artistic literary text are described.

Synonym is the special linguistic phenomenon that constantly is in sign of linguists. Present linguistic science interests on what reason of the words became synonyms, that preceded it and as a certain subject of broad casting will behave to such rapprochement. Id est the modern aspectology of the lexical synonyms must broaden, to be solvent fully to describe words that was drawn together at the certain situation of the communication, only during that open itself the interlocutors, differently perceiving, combining, contrasting and passing the information.

In the article put an aim to describe pragmatic potential of context synonyms, extraordinarily originally used in modern women prose.

The choice of the problem is predefined, firstly, that context synonyms is not described fully in the terms of the linguistic pragmatic, secondly, synonyms come forward as mighty means of the reflection women's manner of the letter, when semantically, stylistically, emotionally treat in broad casting, in artistically-literary

© Семак Л. А., 2015

work, they are the transmitters of mine-out and envisaged functional values.

Thus, the establishment of the closeness of the values of the words in the context of the artistically-literary text of the modern women prose from the point of view of the linguistic pragmatic is interesting and effective, because fully removes both individual experience of author and handwriting of whole literary flow, accordingly, manner of perception of the world and mastery of the image of the artistic realities of sender. Research of modern woman prose in terms of the linguistic pragmatic remains actual and open, in fact needs the detailed comments of considerably anymore amount context the synonyms units originally used by the authors of the modern prose.

Key words: the contextual synonym, the pragmatic, the pragmatic component, the artistic literary text, the extralinguistic context.

Синонімія – особливе лінгвальне явище, що постійно перебуває в полі зору лінгвістів. Загальноприйняте вивчення синонімії на різних мовних рівнях свідчить про її універсальність, а звичний опис лексико-синонімічних одиниць з погляду їхньої семантичної сутності – про сформоване традиційне бачення такої категорії. Однак безупинний інтерес до всеосяжного мовного феномену вказує не лише на унікальність та об'єктивність існування явища, а й на спроби порушити консервативне розуміння синонімії як розряду семантики.

Звісно, не можна переоцінити значення лексичної семантики для теорії синонімії, зокрема дієвого і продуктивного методу компонентного аналізу, що є донині невід'ємним та обов'язковим в разі встановлення близькозначності слів. Проте модерну лінгвістику, що давно погодилася з розмежуванням синонімії мовної (постійної) та мовленнєвої (контекстної), не задовольняє скромне відшукування спільних сем у значеннях слів, що ситуативно опинилися поруч. Нинішню мовознавчу науку цікавить, з якої причини синонімізувалися слова, що цьому передувало і як до такого зближення поставиться окремий суб'єкт мовлення. Отже, сучасна аспектологія лексико-синонімічних одиниць має ширшати, щоб бути спроможною цілком і вповні описати слова, що зблизилися за певної ситуації спілкування, лише під час якої відкривають себе комуніканти, по-різному сприймаючи, поєднуючи, протиставляючи й передаючи інформацію.

У статті ставимо за мету описати прагматичний потенціал контекстних синонімів, надзвичайно своєрідно й оригінально використаних у сучасній жіночій прозі.

Вибір проблеми зумовлений, по-перше, тим, що контекстна синонімія не описана вповні в термінах лінгвопрагматики, по-друге, синоніми виступають могутнім засобом репрезентації жіночої манери письма, коли семантично, стилістично, емоційно оброблені в мовленні, у художньо-літературному творі, вони є носіями вироблених і закріплених функційних цінностей.

Контекстну синонімію досліджують з погляду функційної семантики (Г. Горох [6], В. Заботкіна [8]), лінгвопрагматики (В. Басок [1], Н. Панасенко [18], А. Суддя [19]), соціолінгвістики (у комунікативному руслі виконано роботи Т. Неверової [14], А. Хрустальнової [23]), стилістики (В. Кирилова [12], Н. Неплийвода [15], Н. Хом'як [22]). Проблеми контекстної синонімії аналізували на матеріалі німецької (В. Басок [1], Н. Панасенко [18]), англійської (В. Павлов [17]) та російської (О. Новікова [16]) мов. Ситуативну синонімію в контексті художньо-літературного дискурсу досліджують Н. Голікова [5], А. Суддя [19], В. Хантакова [21].

У руслі лексичної семантики контекстну синонімію традиційно розглядають як явище зближення за значенням слів в умовах одного контексту [1, с. 6]. Ситуативна синонімія як одна з універсальних семантичних констант природної мови (В. Хантакова [21, с. 16]) все частіше стає предметом вивчення порівняно нової галузі мовознавства – лінгвопрагматики. З погляду лінгвопрагматики, на думку В. Басок, «контекстна синонімія визначається як мовленнєве явище, що передбачає референтну ідентичність, семантичну подібність, єдність функційно-стилістичних показників та однакову прагматичну спрямованість номінативних одиниць, що синонімізувалися в контексті. Контекстні синоніми характеризуються незаданістю системою мови, номінативною факультативністю, невідтворюваністю поза контекстом і пантемпоральністю, тобто новизною, яка не залежить від часу» [1, с. 8]. У термінах синтактики контекстна синонімія є «проявом симетрії / асиметрії

змісту мовних знаків, що дозволяє пов'язувати на основі тотожності значення лексем, які не входять до одного і того самого синонімічного ряду», – стверджує А. Суддя [19, с. 121].

Вітчизняні дослідження ситуативної синонімії у прагматичному аспекті зазвичай звужуються до розгляду близьких значеннями лексем однієї частиномовної належності («Контекстуальна синонімія : семантико-стилістичний та прагматичний аспекти (на матеріалі іменників сучасної німецької мови)» В. Басок (2006) [1], «Прагматичний аспект значення контекстуальних синонімів-прикметників» А. Суддя (2010) [19]. Проте, якщо й розглядати прагматичний потенціал лексико-синонімічних одиниць, то неодмінно із залученням термінополів семантики, комунікативної лінгвістики, соціолінгвістики, зокрема з урахуванням понять контекст і дискурс. З опертям на контекст (що є поняттям нелінгвістичної прагматики, зокрема соціолінгвістики (Ф. Бацевич) [2], з комунікативно-прагматичного погляду ситуативні синоніми в художньо-літературному тексті досліджують Н. Голікова [5], Я. Думашівський [7], О. Книш [10], А. Суддя [19].

Контекстну близькість значень вирізняє контекстно-ситуативна зумовленість та одиничний, індивідуальний характер семантики. Наприклад, у реченні *Ніка: моя **тінь**, **двійник-навпаки**, **антипод** мого вимушеного сирітства* (3, с. 102) виділені синоніми дуже оригінально і тонко поєднують семантичні маркери. За Словником української мови *тінь* – «темний відбиток на чому-небудь від предмета, освітленого з протилежного боку» [4, с. 845], *антипод* – «про людину, яка своїми поглядами, рисами характеру або соціальним становищем цілком протилежна іншій людині» [4, с. 32], *двійник* – «особа, яка має повну зовнішню схожість з іншою» [4, с. 164]. Лише в цій мовленнєвій ситуації слова оригінально зблизилися значеннями через сему 'протилежна особа', тим самим ілюструючи самобутню й досконалу майстерність світозображення автора. Зважаючи на таку особливість ситуативних синонімів, А. Іванова справедливо наголошує: «...контекстні синоніми є продуктом індивідуального творчого акту та відкривають доступ до

індивідуального суб'єктивного переживання людини змістової спільності, а, відповідно, до його індивідуального досвіду осмислення навколишньої дійсності» [9, с. 15].

Контекстна синонімія тісно пов'язана із прагматикою висловлення [19, с. 121], адже є одним із засобів ствердження авторської позиції й переконання читача. Через прагматичні чинники вивчають комунікативний потенціал слова, його здатність увібрати та виразити незчисленну кількість okazіональних смислів. Контекстно синонімічні одиниці як елементи тексту реалізують його прагматичну націленість та впливають на прагматичні характеристики. Наприклад, у реченні *Проблеми створювала його попередня дружина, його ровесниця, зів'яла й відвисла (невже я тепер така, як вона тоді?)* (7, с. 72) *зів'ялий* – *відвислий*, на перший погляд, не є синоніми, але в поєднанні з іменником-особою жіночої статі ситуативно зближуються семою 'фізіологічний стан'. Така контекстна синонімізація викликає очікувані відразу і презирство в реципієнта, адже в мікроконтексті автор умисно використовує *зів'ялий* – *відвислий* для означення колишньої дружини, яка створювала проблеми.

Однією з найважливіших ознак сучасної функційно-комунікативно й когнітивно зорієнтованої лінгвістики потрібно вважати виділення нових типів об'єктів (одиниць, категорій) – дискурсів, мовленнєвих актів, мовленнєвих жанрів, концептів, фреймів, особливо, якщо йдеться про художньо-літературний текст. «Дискурс, – за Ф. Бацевичем, – це не лише специфічно структурована категорія комунікації, а й така одиниця мовного коду, у межах якої особливим чином виявляється взаємодія семантичного, синтаксичного і прагматичного складників» [2, с. 201].

Художньо-літературний дискурс має дві підсистеми, текст і контекст, що пов'язані ієрархічно, моделюють одна одну і протистоять як експліцитне й імпліцитне, фактуальне та оцінне тощо. Дискурс постає як текст у нерозривному зв'язку з контекстом, який визначає все, що є істотним для тексту, у зв'язку із системою ціленастанов автора (І. Шевченко [24,

с. 203]). Авторський текст художнього твору є відрізком мовлення, що утворюється й оформлюється як самостійне інформаційно-образне повідомлення, внаслідок конкретно-індивідуального використання художніх одиниць мови і репрезентує індивідуально-авторський витвір (Н. Голікова [5, с. 178]). Виняткову оригінальність авторського світовідчуття і своєрідну манеру його відтворення засвідчує й сучасна жіноча проза.

Сьогодні українська жіноча проза – це творчість Емми Андіївської (1), Марини Гримич (2), Люко Дашвар (3), Оксани Забужко (4), Ірени Карпи (5), Євгенії Кононенко (6,7), Марії Матіос (8), Ірени Роздобудько (9) тощо. Не всі із цих авторок надають перевагу зображенню саме жіночих переживань, не всі з них ставлять у центр художнього космосу своїх творів жінку-героїню. І хоч письменниці працюють у різних жанрах, любовної, навіть інтимної, або громадської, подекуди філософської, прози, їхні твори характеризує формування якісно нового світогляду, у якому органічно переплетені різноманітні інтерпретації істин буття, позначені єдністю ідейно-тематичних тенденцій. Отже, жіноча проза останніх десятиліть – це водночас і підстава для конкретного аналізу цілої низки показових явищ у певних аспектах, передусім генеалогічних та лінгвостилістичних, і чудовий стимул для теоретичного дослідження термінів *жіноче письмо*, *фемінна мовна майстерність* і суміжних з ними проблем.

Яскрава індивідуальність жінки-митця є підґрунтям формування індивідуального типу художньої свідомості, певних стильових тенденцій у літературі. Мистецькі дітища письменниць поєднують у собі жіночу суб'єктивність та світогляд особистості. Специфіка моделювання картин буття, яку нерідко визначають за гендерною ознакою, зумовлює появу 'інших', відмінних від використовуваних письменниками-чоловіками засобів створення художньої реальності в жіночій прозі. Інакше використовують і мовні засоби, зокрема, особливим чином зближують значення слова.

Контекстна синоніміка в сучасній жіночій прозі представлена надзвичайно широко. Якість і неочікуваність авторських зближень мовних знаків у певній комунікативній ситуації спонукає не лише до прискіпливого осмислення, а й, відповідно, є урожайним полем добротного матеріалу для лінгвопрагматичних досліджень.

Ситуативні синоніми, попри свою винятковість і разовість уживання, у художньо-літературному дискурсі є репрезентантами інформації. Уся інформація, яку передають у тексті контекстно синонімічними одиницями, є наслідком реалізації всіх уявних завдань авторок, що їх виконують у процесі вербалізації позамовного змісту мовних знаків. І хоч загальноприйняте визначення інформації є досить зрозумілим, у художньому тексті її потрібно розглядати як окреме повідомлення, яке отримують через органи відчуттів і яке репрезентує відомості про героя, навколишній художній світ, процеси, що відбуваються в ньому, про події, ситуації, діяльність, що сприймають персонажі. Ці відомості передає один суб'єкт – автор-письменник, вони завжди спрямовані на інший суб'єкт – реципієнта-читача. Отже, інформація, що несуть у собі ситуативні синоніми, як величина векторна й завжди цілеспрямована набуває контекстної значущості, а повідомлення, тобто художня реальність літературного твору, починає існувати самостійно як неізольована інформаційна система лише в контексті мовлення. Ситуативні синоніми є носіями інформації денотативної, конотативної та прагматичної.

Структура значень контекстних синонімів у сучасній жіночій прозі яскраво демонструє наявність прагматичної інформації у своєму складі, бо виділення прагматичних смислів, наприклад, 'добре', для лексичних одиниць уже закріплене в семантичній структурі: *лицар – оборонець, мученик – пустельник – сподвижник – праведник: Ти – мій герой. Лицар і оборонець* (4, с. 128). *Були ж мученики, яких пізніше канонізувала церква, були пустельники, сподвижники, праведники, як там їх іще?* (2, с. 26). Якщо *лицар – оборонець*, доповнюючи контекст *мій герой*, 'добре' для особи жіночої статі,

то *мученик – пустельник – сподвижник – праведник* ‘добре’ у свідомості вірян православної церкви. У структурі лексичного значення цих контекстних синонімів чітко виявляється прагматична інформація, оскільки вони виникли внаслідок суб’єктивного ставлення мовців до певної особи, поняття, явища, події, факту тощо.

Спираючись на класифікацію Н. Вахтель [3, с. 8], виділяємо 5 видів прагматичної інформації, що ґрунтується на контекстно синонімічних відношеннях у сучасній жіночій прозі:

1) емоційно-оцінна прагматична інформація (позитивна або негативна оцінка чого-небудь). Наприклад, закріплене у свідомості українців, ще більше у свідомості жінки, негативне ставлення до азартних ігор та алкоголю. Людина, яка грає в карти, уживає спиртні напої, обов’язково веде непристойний спосіб життя і врешті-решт залишається ні з чим. Звідси виникає контекстна синонімізація слів *пропитий – програний – проциндрений*: *Батько Елізабет докладно розповів йому про свій родовід, про те, як його родина поступово все втратила, як він починав з нуля, аби викупити свій родовий маєток і повернути статус – **пропитий, програний** у карти, **проциндрений** його предками* (2, с. 234);

2) естетична прагматична мовна інформація (естетична оцінка: красиве, потворне, трагічне, комічне, високе, низьке). Наприклад, нанизування й уточнення дії уможлиблює естетичну оцінку суб’єкта дії і, відповідно, ситуативні синоніми *шиття – штопання – залатування*, вміння так прискіпливо, з особливою увагою, щось робити свідчить про майстерність виконавця, тим паче здавна жінку, яка володіє талантом шиття, обов’язково вважають газдинею: *Вона була дуже майстерна в побутових дрібничках – **шитті, залатуванні, заштопуванні, прасуванні, пранні, чистці*** (2, с. 192);

3) експресивна прагматична мовна інформація (експресивні властивості мови: нове, інтенсивне, активне, образне). Наприклад: *Катерині подобався **дикий брутальний** стиль, а він виливав із тою жінкою всю свою лють на нездарне життя, де насправді нічого не збулось* (4, с. 98);

4) спонукальна прагматична мовна інформація (воля суб'єкта мовлення, що апелює до волі адресата з метою спонукати його до тих чи тих дій): *Але поки що мерехтіння дрібного снігу заворожує і зваблює шукати якийсь додатковий вимір у сірому просторі знайомих вулиць* (4, с. 391);

5) контактна прагматична мовна інформація (інформація про намір суб'єкта мовлення встановити, зберегти, поглибити або припинити мовний контакт): *Що за підступне, провокаційне питання?* (3, с. 78).

Для успішної реалізації позамовної інформації, що мають у собі ситуативні синоніми в художньо-літературному дискурсі, потрібні оригінальні, але закріплені у свідомості реципієнтів умови, тобто екстралінгвістичний контекст.

Екстралінгвістичний контекст визначають як відрізок мовленнєвого ланцюжка, що містить достатню кількість вербальних сигналів для виявлення прагматичного змісту одиниці, що актуалізується [19, с. 122]. У цьому разі сигнали прагматичної інформації можуть вербалізуватися, а можуть залишитися за межами лінгвістичного контексту. Екстралінгвістичний контекст – це не лише умова реалізації мовної одиниці, а й засіб матеріалізації позамовної інформації [8, с. 37]. Відомо, що в такому контексті реалізується однойменний (або ще соціокультурний) тип позамовної інформації: *красивий – легкий – багатий: Не допомагало завоювати столицю чи хоча б зрозуміти шляхи до красивого, легкого й багатого життя, що воно кричало до Майки з кожного рекламного щита: «Твоя квартира в елітній висотці чекає на тебе!», «Не забула придбати тур на Балі?!», «Нова колекція хутра! Ти – королева!», «Купи «ауді» сьогодні!»* (3, с. 130). Як видно, ситуативні синоніми *красивий – легкий – багатий*, виступаючи в зазначеному мікроконтексті означенням до *життя*, вкотре стверджують і відбивають стереотипи й цінності пересічного жителя сучасного цивілізованого світу, закріплені не лише у свідомості жінки, а й у ментальному розмислі всього українського народу.

Виділяємо такі типи екстралінгвістичних контекстів для мовних одиниць, що ситуативно зблизилися значеннями в художньо-літературному дискурсі (за Л. Мацько [13]):

1. Одиничний ситуативний контекст. Висловлене має сенс лише в конкретній ситуації і в жодній іншій: *падати – банкрутувати: В жодні фармакологічні розрахунки: фірми падають, фабрики банкрутують* (6, с. 29).

2. Типовий ситуативний контекст. Висловлення сприймають правильно лише в певних ситуаціях, зрозумілих частині мовців (за фахом, інтересами, уподобанням тощо): *підірвати – добити: Я думаю, це його й **добило**. В якомусь смислі, таскать... Підірвало* (7, с. 27).

3. Соціально-історичний контекст. У його межі входять не лише конкретні умови висловлювань, а й події, процеси, факти, дати, оцінки чи прогнозування з огляду на філософсько-світоглядні та соціально-ідеологічні позиції мовців, історико-національні пріоритети, духовно-культурні цінності, сьогочасні смаки й уподобання мовців. У соціально-історичному контексті відображають епохи історичного розвитку етносів, соціальні революції та суспільні формації, літературно-мистецькі стилі й культурну атмосферу суспільства: *праві – винувати: Кінчився мій штрафбат, дорога ви моя. Ще тоді... гик!.. На тому музей і кінчився. І батько мій це розумів... Бухалов. Що виплюнули його. Всіх нас виплюнули. **Правих, винуватих...** хто такими рахувався... Без різниці! Що вашого батька, що мого... Да, так! Тільки мій це перший зрозумів... Бухалов. Ще до того, як Союз розвалився...* (4, с. 401).

Отже, встановлення близькості значень слів у контексті художньо-літературного дискурсу сучасної жіночої прози з погляду лінгвопрагматики є цікавим і ефективним, бо вповні відбиває як індивідуальний досвід автора, так і почерк цілої літературної течії, а також манеру світосприйняття й майстерність зображення художніх реалій адресанта, рефлексує закріплені у свідомості окремої людини і всього народу історичні й ментально-культурні цінності. Дослідження сучасної жіночої прози в термінах лінгвопрагматики залишається актуальним

і відкритим, адже потребує детальних коментарів значно більшої кількості контекстно синонімічних одиниць, що їх оригінально використовують авторки сучасної прози.

Бібліографічні посилання

1. **Басок В. А.** Контекстуальна синонімія : семантико-стилістичний та прагматичний аспекти (на матеріалі іменників сучасної німецької мови) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / В. А. Басок. – К., 2006. – 20 с.
2. **Бацевич Ф. С.** Вступ до лінгвістичної прагматики / Ф. С. Бацевич. – К. : Вид. центр «Академія», 2011. – 304 с.
3. **Вахтель Н. М.** Прагмалінгвістика в таблицях и схемах : учеб. пособ. / Н. М. Вахтель. – Воронеж : [б. и.], 2006. – 31 с.
4. **Великий** тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. ; Ірпінь : Перун, 2005. – 1728 с.
5. **Голікова Н. С.** Семантичні та прагматичні маркери контекстуальних антонімів у художньо-літературному дискурсі / Н. С. Голікова // Дослідження з лексикології і граматики української мови : зб. наук. пр. / [за ред. І. С. Попової]. – 2014. – Вип. 15. – С. 177–185.
6. **Горох Г. В.** Лексична синоніміка у творах Уласа Самчука (спроба семантико-функціонального аналізу) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.02 / Г. В. Горох. – К., 1995. – 259 с.
7. **Думашівський Я. Є.** Синонімія дієслів руху у мові французької спортивної преси : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.05 «Германські мови» / Я. Є. Думашівський. – К., 2002. – 20 с.
8. **Заботкина В. И.** Когнитивные основы формирования значений фразеологических единиц в современном английском языке / В. И. Заботкина // Вест. Моск. гос. лингв. ун-та. – Вып. 572. – М. : ИПК МГЛУ «Рема», 2009. – С. 37–48.
9. **Иванова А. И.** Контекстуальная синонимия как проявление номинативного варьирования в тексте (на материале

- журнальних статей) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.19 / А. И. Иванова. – Тверь, 2006. – 185 с.
10. **Книш О. В.** Плеоназми з контекстуальною надмірністю компонентів в українському художньому тексті початку ХХІ століття / О. В. Книш // Достижения науки за последние годы. Новые наработки. – 2012. – Вып. 7. – С. 48–57.
  11. **Лисиченко Л. А.** Лексикологія сучасної української мови. Семантична структура слова / Л. А. Лисиченко. – Харків : Вища школа, 1977. – 113 с.
  12. **Кирилова И. В.** Стилистические синонимы в семантическом поле «нечистая сила» / И. В. Кирилова // Уральский филол. вестник. Серия : Язык. Система. Личность : лингвистика креатива. – 2012. – № 3. – С. 112–119.
  13. **Мацько Л. І.** Стилїстика української мови : підруч. для студ. вищ. закл. освіти / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. – К. : Вища школа, 2003. – 462 с.
  14. **Неверова Т. А.** Опыт классификации контекстуальных синонимов (на материале Д. С. Мережковского «Христос и антихрист») / Т. А. Неверова // Известия Российского гос. пед. ун-та им. А. И. Герцена. – 2008. – № 61. – С. 188–196.
  15. **Неплійвода Н. О.** Синонімія виражальних засобів наукового стилю / Н. О. Неплійвода // Дивослово. – 1997. – № 2. – С. 18–21.
  16. **Новікова О. О.** Функціонування та переклад деяких синонімічних форм дієслів часу / О. О. Новікова // Мовознавство. – 1974. – № 4. – С. 75–80.
  17. **Павлов В. В.** Контекстуальна синонімія як вид семантичної еквівалентності / В. В. Павлов // Мовознавство. – 1982. – № 4. – С. 62–65.
  18. **Панасенко Н. И.** Категория художественного времени в прозаических, поэтических и музыкальных текстах // Наукове видання «Мова і культура». – К. : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2002. – Вип. 5. – Т. I. – С. 120–130.
  19. **Суддя А. М.** Прагматичний аспект значення контекстуальних синонімів-прикметників / А. М. Суддя // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – № 930. – С. 120–124.

20. **Телия В. О.** Вторичная номинация и ее виды / В. О. Телия // Языковая номинация (виды наименований). – М., 1977. – С. 129–221.
21. **Хантакова В. М.** Теория синонимии : опыт интегрального анализа / В. М. Хантакова. – Иркутск : Иркутский гос. лингв. ун-т, 2006. – 211 с.
22. **Хомяк Н. В.** Формирование номинативного значения / Н. В. Хомяк // Язык : история и современность. – Луганск, 1999. – С. 111–119.
23. **Хрусталева М. А.** Синонимия в методическом дискурсе : когнитивный аспект / М. А. Хрусталева. – Пермь, 2007. – 21 с.
24. **Шевченко И. С.** Становление когнитивно-коммуникативной парадигмы в лингвистике // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – 2004. – № 635. – С. 202–205.

Джерела фактичного матеріалу

1. **Андієвська Е.** Казка про бика й метелика / Емма Андієвська // Джалапіта. – Львів : Піраміда, 2006. – 211 с.
2. **Гримич Марія.** Second life (Друге життя) / Марія Гримич. – К. : Дуліби, 2010. – 279 с.
3. **Дашвар Люко.** На запах м'яса / Люко Дашвар. – К. : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2013. – 347 с.
4. **Забужко Оксана.** Музей покинутих секретів : роман / Оксана Забужко. – [Вид. 2-е, доп.]. – К. : Факт, 2009. – 832 с.
5. **Карпа І.** Піца «Гімалаї» / Ірена Карпа. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2011. – 400 с.
6. **Кононенко Євгенія.** Зрада. ZRADA made in Ukraine : роман / Євгенія Кононенко. – Львів : Кальварія, 2002. – 160 с.
7. **Кононенко Євгенія.** Книгарня «ШОК» / Євгенія Кононенко. – Львів : Кальварія, 2009. – 128 с.
8. **Матіос М.** Солодка Даруся / Марія Матіос. – К. : Піраміда. – 2006. – 187 с.
9. **Роздобудько І.** Дві хвилини правди / Ірен Роздобудько. – К. : Нора-друк, 2008. – 284 с.